

پدیدارشناسی شهر مدرن شرقی: نگاهی به کیفیت صدایی پدیدارشناسانه ی نهاد در شهر ایرانی

مهرداد یوسف زمانی^۱، فرزاد خرواری^{۲*}

۱- استادیار گروه معماری دانشکده ی هنر و معماری دانشگاه کردستان، سنندج، ایران، Mu1341@yahoo.com
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه معماری دانشکده ی هنر و معماری دانشگاه کردستان، سنندج، ایران، F.kharvari@gmail.com

چکیده

در پدیدارشناسی معماری، روند رسیدن به شهر و تعریف آن کاملاً روشن، واضح و صریح تعریف شده است. از نگاه شولتز، فیلسوف-پدیدارشناس، عناصر شهری شامل سه عنصر کلیدی آبادی، نهاد و خانه می باشد. آبادی در اصل همان شهر است که نهاد ها یا بناهای عمومی را در مرکز خود جای می دهد. خانه نیز مکانی امن است که به پشتیبانی انسان می آید و باز نمود خاطرات وی را در خود نگاه می دارد. از سوی دیگر، نهاد، یکی از کلیدی ترین عناصر شهر تعریف می شود که در آن انسان از طریق آن به جهان پیرامون خود وقوف می یابد. یکی از این نهاد ها، کلیسا در شهر های غربی است. کلیسا نقشی کلیدی را در کشش عمودی بین زمین و آسمان باز می کند و از طریق خود به شهر هویت اجتماعی می بخشد. در این مقاله با توجه به پیش زمینه های پدیدارشناسانه، به دنبال توصیف نهاد تعریف کننده شهر در شهر ایرانی هستیم. در این میان، با تکیه بر "فضاییت صدا" که یکی از عناصر ۱۱ گانه ی پدیدارشناسی معرفی شده توسط استیون هال هست به توصیف و قیاس شهر شرقی و غربی و نمود آن در شهر معاصر ایرانی می پردازیم. از این طریق می توان مولفه های پدیدارشناسانه تقویت کننده شهر را شناخت و از آن در جهت هویت بخشی به شهر ایرانی بهره برد. در این تحقیق از روش کتابخانه ای و تسلسل مطالب جهت قیاس تطبیقی استفاده شده است.

واژه های کلیدی: پدیدارشناسی، معماری، شهر، فضاییت صدا، کیفیت پدیدارشناسانه، نهاد

۱- مقدمه

پدیدارشناسی در معماری اساساً با نام کریستین نوربری شولتز گره خورده است چرا که وی توانست عقاید هایدگر را در معماری وارد کرده و به نوعی آنان را تعبیر کند. شولتز معتقد است معماری امریست که نمیتوان آن را مثل علوم به صورت تجرید شده در نظر گرفت. از این رو وی معتقد است تنها راه حل ممکن برای خروج از تجرید گرایی دوران مدرن، پدیدارشناسی و نمود آن در معماری است [1].

پدیدارشناسی در معماری جنبه ای از فلسفه است که به تحقیق در رابطه با تجربه ی فضا توسط انسان می پردازد. اساساً پدیدارشناسی معماری به دنبال خلق تجربه های به یادماندنی با تاثیر گذاشتن بر حواس انسان از طریق دستکاری فضا، نور، سایه و مصالح است [2]. پدیدارشناسی در معماری اساساً متفاوت از آنچه که در روش تحقیق پدیدارشناسانه است، تعریف می شود. در پدیدارشناسی، واژه هایی همچون روح مکان، زبان، آبادی، نهاد و ... مورد استفاده ی محققین این حوزه اند. به طور کلی در این زمینه، معتقدیم که آبادی دارای مرکزیت است که آن را مرکز شهر می نامیم. این مرکز محلیست که در آن دیدار و